

6. Brązowy chalkos, Delos, około 308–167 r. p.n.e.

Monety wyspiarskiej polis Delos, mitologicznego miejsca urodzenia Apollina i siedziby panhelleńskiego sanktuarium tego boga, zdobi głowa boga na awersie i wizerunek jego ulubionego instrumentu muzycznego – kithary – na rewersie (il. 6).

Sycylijska Gela umieściła na rewersie swych monet przednią część ciała byka z ludzką twarzą – wyobrażenie Gelasa, boga miejscowej rzeki (il. 7).

Za najpiękniejsze monety antyczne uchodzą syrakuzkańskie dekadrachmy. Ich awers zdobi otoczona delfinami głowa Aretuzy (il. 8) – nimfy, która w ucieczce przed napa-

7. Srebrna tetradrachma, Gela, V w. p.n.e.

8. Srebrna dekadrachma, Syrakuzy, około 413 r. p.n.e.

stującym ją bogiem rzeki Alfejos na Peloponezie dotarła aż na Sycylię, a tam zmieniła się w źródło, do dziś bijące w Syrakuzach. Czterokonny rydwan i unosząca się nad nim bogini zwycięstwa Nike przedstawione na rewersie pojawiły się na monetach Syrakuz po raz pierwszy w 480 r. p.n.e. dla uczczenia wielkiego zwycięstwa odniesionego przez tyrana tego miasta Gelona nad Kartagińczykami w bitwie pod Himera. To starcie i stoczona podobno tego samego dnia bitwa morska Greków z Persami pod Salaminą miały – zdaniem wielu – uratować grecką cywilizację i model życia zagrożone na wschodzie przez Persję i na zachodzie przez Kartaginę.

Rodos wybrało na awers i rewers swych monet odpowiednio głowę Heliosa – boga opiekującego się wyspą i polis – oraz różę, której towarzyszy inskrypcja ΡΟΔΙΩΝ, czyli „[moneta] Rodyczyków” (il. 9). Wybór róży na wizerunek rewersowy monet rodyjskich oddaje grę słów: po grecku róża to *rodon*, a więc słowo różniące się tylko jedną zgłoską od nazwy wyspy.

Oczywistym nawiązaniem do nazwy miasta jest też przedstawienie selera na monetach sycylijskiego Selinuntu (il. 10), ponieważ seler po grecku to *selinon*.